

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Warszawa, 19. 11. 2014 r.

V.511.161.2014.GH

**Pan
Tadeusz Jędrzejczyk**

**Prezes Narodowego Funduszu
Zdrowia
ul. Grójecka 186
02-390 Warszawa**

szanowny Panie Prezeso

Rzecznik Praw Obywatelskich zapoznał się z odpowiedzią Pana Prezesa na wystąpienie dotyczące praktyki oddziałów Narodowego Funduszu Zdrowia (NFZ) w zakresie wydawania decyzji administracyjnych w przypadku odmowy potwierdzenia skierowania na leczenie uzdrowiskowe z powodu niezaaprobowania celowości leczenia przez lekarza specjalistę. Z jej treści wynika, iż do czasu wejścia w życie art. 1 pkt 26 ustawy z dnia 22 lipca 2014 r. *o zmianie ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych oraz niektórych innych ustaw* (Dz. U. poz. 1138) w przypadku, gdy lekarz specjalista nie zaaprobował celowości leczenia uzdrowiskowego albo rehabilitacji uzdrowiskowej, wydawane są decyzje administracyjne, natomiast po dniu 1 stycznia 2015 r., w związku z wyłączeniem przez ww. ustawę w sprawach potwierdzenia oraz odmowy potwierdzenia skierowania stosowania przepisów ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – *Kodeks postępowania*

administracyjnego (Dz.U. z 2013 r. poz. 267 ze zm., dalej k.p.a.), decyzje nie będą wydawane.

Powyższe wyjaśnienia budzą wątpliwości Rzecznika.

Po pierwsze, do Biura Rzecznika Praw Obywatelskich docierają sygnały, iż wbrew zapewnieniom Pana Prezesa w aktualnym stanie prawnym nie są wydawane decyzje w przypadku odmowy potwierdzenia skierowania na leczenie uzdrowiskowe z powodu niezaaprobowania celowości leczenia przez lekarza specjalistę. W sprawie indywidualnej badanej przez Rzecznika stwierdzono, że o odmowie potwierdzenia skierowania z dnia 22 lipca 2014 r. (nr 12-14-41144-5) z powodu braku celowości leczenia Śląski Oddział Wojewódzki NFZ poinformował wnioskodawcę zaadresowanym do jego wiadomości pismem z dnia 2 września 2014 r. zwracającym skierowanie lekarzowi, który je wystawił (kopie przyjętej skargi i pisma ŚOW NFZ w załączeniu).

Po drugie, w ocenie Rzecznika Praw Obywatelskich nowelizacja z dnia 22 lipca 2014 r. ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. *o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych* (Dz. U. z 2008 r. Nr 164, poz. 1027 ze zm.) nie dezaktualizuje przyjętej przez Naczelny Sąd Administracyjny w uchwale składu 7 sędziów z 16 grudnia 2013 r., sygn. II GPS 2/13, wykładni prawa. Jak podkreślił NSA w uzasadnieniu powyższej uchwały, sytuację odmowy potwierdzenia skierowania, jeżeli lekarz specjalista nie zaaprobował celowości leczenia, reguluje § 5 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 lipca 2011 r. *w sprawie kierowania na leczenie uzdrowiskowe* (Dz.U. Nr 142, poz. 835). Dokonując oceny prawnego

charakteru odmowy potwierdzenia skierowania z powodu braku (aprobaty) celowości opisanej w tym przepisie NSA wywiódł, że w analizowanej sytuacji nie mamy do czynienia z aktem wykonywania prawa, lecz z aktem jego stosowania. Za zasadniczy etap realizacji uprawnienia do świadczenia opieki zdrowotnej, o którym mowa w art. 15 ust. 2 pkt 8 w związku z 33 ust. 1 ustawy *o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych*, NSA uznał etap weryfikacji skierowania wieńczony jego zaaprobowaniem albo niezaaprobowaniem, a w konsekwencji jego potwierdzeniem albo odmową potwierdzenia przez oddział wojewódzki NFZ. Na tym bowiem etapie, lekarz specjalista zatrudniony w komórce organizacyjnej wojewódzkiego oddziału NFZ dokonuje - jak wynika z § 3 ust. 2 rozporządzenia - aprobaty skierowania pod względem celowości leczenia uzdrowiskowego albo rehabilitacji uzdrowiskowej.

Z powyższego wynika, że weryfikacji tej towarzyszy element autorytatywnej wypowiedzi odnośnie do możliwości realizacji uprawnienia wynikającego z normy prawnej dekodowanej z 33 ust. 1 i 2 w związku z art. 15 ust. 2 pkt 8 ustawy *o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych*. Skoro bowiem, oddział wojewódzki NFZ potwierdza skierowanie, jeżeli lekarz specjalista zaaprobował celowość skierowania, to brak aprobaty, prowadzi do odmowy potwierdzenia skierowania na leczenie (§ 4 ust. 1 pkt 1 w związku z § 5 rozporządzenia). W konsekwencji, ocena o braku celowości skierowania i podejmowana na jej podstawie odmowa jego potwierdzenia, definitywnie pozbawia możliwości skorzystania przez świadczeniobiorcę z prawa do gwarantowanego świadczenia opieki zdrowotnej w postaci leczenia uzdrowiskowego.

Reasumując, w ocenie Rzecznika Praw Obywatelskich, wyłączenie stosowania przepisów k.p.a. do odmowy i potwierdzenia skierowania przy jednoczesnym obowiązywaniu opisanego wyżej mechanizmu prawnego, nie oznacza, że w sprawie odmowy potwierdzenia skierowania nie będzie wydawana decyzja administracyjna. O tym, czy organ administracji publicznej rozstrzyga sprawę w formie indywidualnego aktu administracyjnego rozstrzygają bowiem normy prawa materialnego a nie normy procesowe. Prawo materialne nie uległo zaś zmianie w interesującym zakresie. Stąd też konkretyzacja odmowy potwierdzenia skierowania na leczenie uzdrowiskowe w dalszym ciągu będzie następować po przeprowadzeniu stosownego postępowania, do którego nie będą miały zastosowania przepisy k. p. a., w formie indywidualnego aktu administracyjnego podlegającego kontroli sądów administracyjnych.

Mając na uwadze powyższe, działając na podstawie art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2001 r. Nr 14, poz. 147 ze zm.), ponownie proszę Pana Prezesa o zajęcie stanowiska w przedstawionej przez Rzecznika sprawie.

Z przeżeniami

Z upoważnienia
Rzecznika Praw Obywatelskich

Stanisław Trociuk
Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich

Załącznik 2.